

в межах практичних занять по акушерству та гінекології зі студентами 6-го курсу медичного факультету, а також лікарями-інтернами за спеціальністю акушерство та гінекологія в навчальному імітаційному центрі Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького викладачами кафедри акушерства та гінекології.

Навчання в центрі проводиться на високотехнологічних віртуальних медичних тренажерах: комп'ютерній бездротовій системі симуляції пологів Noelle, системі симуляції пологів Noelle, а також в кімнаті для проведення дебрифінгу.

Програма заняття складається з трьох частин.

У першій частині заняття розбираються сучасні підходи до ведення пологів при сідничній передлозі плода, основи симуляційні навчання, інструктаж з техніки безпеки. Проводиться визначення базового рівня знань слухачів по даній проблемі.

Практичний етап заняття починається з роботи на симуляторі породіллі Noelle. Викладач-тренер встановлює сценарій «Пологи при сідничній передлозі плода», і демонструє способи надання допомоги.

Після чого кожен зі слухачів повторює його дії.

Оцінка дій студентів і лікарів-інтернів проводиться шляхом призупинення сценарію і діалогу зі слухачем.

Під час дебрифінгу розбираються помилки допущені під час ведення пологів і визначається кінцевий рівень знань.

Після проведення тренінгу проводилося анонімне анкетування, де слухачам пропонувалося оцінити ефектив-

ність заняття. Оцінювалися такі параметри як задоволеність симуляційним циклом, рівень засвоєння матеріалу, реалістичність симуляторів і клінічної ситуації.

За 2017-2018 навчальний рік симуляційний курс пройшли 747 студентів та лікарів-інтернів. Переважна більшість студентів і лікарів-інтернів – 98%, повністю засвоїли матеріал 92% слухачів висловили свою задоволеність тренінгом. Всі студенти і лікарі-інтерни відзначили реалістичність використовуваних симуляторів і клінічних задач.

Висновки. Таким чином можна зробити висновок, що навчання на симуляторах сприяє засвоєнню і розвитку практичних навичок, а також розвитку клінічного мислення.

Література.

1. Ковальчук Л. Я. Основні тенденції розвитку світової вищої школи. Впровадження сучасних технологій у навчальний процес Тернопільської державної медичної академії імені І. Я. Горбачевського: досягнення і перспективи / Л. Я. Ковальчук // Медична освіта. – 2000. – № 2. – С. 5 – 11.

2. Левицький П. Р. Особливості засвоєння практичних навичок студентами медичного факультету з медицини надзвичайних ситуацій / П. Р. Левицький // Медична освіта. – 2012. – № 3. – С. 49-51.

3. Льовкін О.А. Симуляційні форми навчання бригад Е(Ш)МД / О.А. Льовкін, Б.М. Голдовський, К.В. Серіков // Медицина неотложных состояний. – 2014. – № 7(62). — С. 121-124.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО СКЛАДАННЯ ЛПІ «КРОК 2»

Хаустов М. М., Бачинський Р. О., Гордієнко Н. О., Поручіков В. В.

Харківський національний медичний університет

Формулювання цілей статті. Мета даної статті полягає в розкритті особливостей застосування сучасних педагогічних технологій у процесі підготовки до складання тестового ліцензованого іспиту «Крок 2».

Нині симуляційні технології розглядають як методи удосконалення клінічної освіти, скорочення тривалості навчальних програм і підвищення їхньої інтенсивності без ризику для пацієнтів. Популярність симуляційних тренінгів у сфері медичної освіти продовжує зростати, що підтверджує позитивний вплив таких тренінгів на швидкість засвоєння, оновлення та підтримання певних навичок у лікарів-практиків [1–3].

Під час стимуляційного навчання найчастіше застосовують такі методи:

- віртуальна операційна;
- стандартизований пацієнт;
- використання манекенів високого рівня реалістичності;
- міждисциплінарний тренінг;
- командний тренінг.

При підготовці до тестових іспитів студенти як правило використовують тести з буклетів «Крок 2» попередніх років. Вивчають тестове питання та правильну відповідь на нього. Такий спосіб вивчення тестового завдання нівелює «клінічне мислення», тому, що студент намагається запам'ятати правильну відповідь на конкретне поставлене питання [4].

У зв'язку з тим, що подібні тестові питання є невід'ємною складовою складання ліцензійного інтегро-

ваного іспиту «Крок 2. Загальна лікарська підготовка» у Харківському національному медичному університеті на випускаючих кафедрах було адаптовано та застосовано метод, який пов'язаний з використанням «кейс-технологій».

«Кейс-метод» (від англійського case – випадок, ситуація) – метод активного проблемно-ситуаційного аналізу, оснований на навчанні шляхом вирішення конкретних завдань – ситуацій (кейсів).

«Кейси» – навчальні конкретні ситуації, спеціально розроблені на основі фактичного матеріалу з метою наступного їх аналізу на заняттях. У ході вирішення ситуацій студенти-медики навчаються діяти окремо або в «команді», проводити аналіз і приймати рішення.

Метою застосування такого методу є те, що студенти особисто, або сумісними зусиллями групи студентів аналізують навчальну ситуацію – case і відпрацьовують її практичне рішення, по закінченні – оцінюють запропоновані алгоритми вирішення ситуації і обирають разом з викладачем оптимальний варіант в контексті поставленої проблеми.

Вимоги, які використовуються викладачами при розробці «кейсу»:

- Відповідати чітко сформульованій меті створення
- Мати відповідний рівень складності
- Ілюструвати декілька аспектів проблеми
- Бути актуальним на момент використання
- Ілюструвати типові ситуації

- Розвивати аналітичне мислення
- Мати декілька рішень
- Відповідати потребам конкретного контингенту студентів
- Містити необхідну кількість інформації (паке́т)

На практичному занятті студенти поділяються на «студента хворого» та «студента лікаря». На основі тестового завдання «студент хворий» модулює скарги та перебіг захворювання, а «студент лікар» намагається додатково зібрати необхідні данні для відповіді на поставлене питання. Завдання викладача коректувати як скарги «студента хворого» так і запитання «студента лікаря».

«Кейс-метод» характеризується як інтерактивний метод навчання, що базується на обговоренні тестового питання, в якому відображається реальна картина захворювання. Також сприяє розвитку вміння вирішувати проблеми з урахуванням конкретних умов і за наявності фактичної інформації.

Метод характеризується також значним педагогічним ефектом, оскільки розвиває такі кваліфікаційні характеристики особистості, як здатність до аналізу і діагностики захворювання, вміння формулювати синдром або діагноз, спілкуватися, дискутувати, сприймати й оцінювати інформацію, яка надходить у вербальній і невербальній формах. В деякому сенсі цей метод сприяє формуванню професій-

них та особистісних властивостей майбутнього лікаря.

Висновки. Отже, симуляційні методи навчання сприяють реформуванню процесу навчання, передбачаючи виконання частини функцій навчання самими студентами, створюють сприятливі умови для активного набуття знань майбутніми лікарями. Викладачам сьогодні важливо постійно вдосконалювати власні знання про методи навчання, упроваджувати у власну викладацьку практику новітні освітні технології, іти в ногу з часом.

Література

1. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О. Пометун, Л. Пироженок // Метод. Посібник. – 2002. – К : АПН. – 136 с.
2. Ребрик Н. Проектна діяльність як форма організації наукового знання учнівської молоді : навч.-метод. посіб. / Н. Ребрик, Г. Децик. – 2012. – Ужгород : Гражда. – 136 с.
3. Richards J. C. Methodology in language teaching / J. C. Richards, W. A. Reynandys. – 2002. – Cambridge : Cambridge University Press. – 256 p.
4. Сьюзан М. К. Создание письменных тестовых вопросов по базисным и клиническим дисциплинам / М. К. Сьюзан, Д. Б. Свэнсон // Национальный Совет Медицинских Экзаменаторов. – 1996. – Филадельфия, Пенсильвания. – 119 с.

РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ

Ходаківська В.П., Сеньків Н.М.

*Комунальний вищий навчальний заклад «Житомирський базовий фармацевтичний коледж»
Житомирської обласної ради*

Вступ. Останнє десятиріччя характеризується стрімким впровадженням великої кількості віртуальних технологій у різні сфери діяльності людини. Сучасні різноманітні технології, до яких належить симуляційне навчання, надійно ввійшли в сферу освітнього процесу й отримали свій широкий розвиток наприкінці ХХ століття [2]. Все більше уваги приділяється безпечності, етичним питанням, збільшенню відповідальності фармацевтичних працівників, високому рівню необхідної професійної кваліфікації. Все це вимагає адаптації навчальних програм з використанням усіх наявних освітніх інструментів.

Основна частина. Симуляційна форма навчання - є найбільш прийнятною. Використання симуляції як методу для набуття практичних навичок і навчання називають симуляційним навчанням. Основна мета підготовки студентів може бути сформульована як удосконалення практичних умінь і навичок, необхідних для роботи. Головні ознаки симуляційного навчання: штучно створене імітоване середовище для навчання (навчальна аптека); можливість використання муляжів, навчальної наочності для повноти та реалістичності моделювання об'єкта в певній ситуації; відпрацювання конкретних практичних навичок; відпрацювання командної роботи в імітованій конкретній ситуації; наявність досвідчених викладачів (тренерів), які мають багатий досвід практичної та навчальної роботи. Значною перевагою симуляційного тренінгу, порівняно з традиційною системою підготовки, є можливість багаторазового відпрацювання певних вправ і дій, доведення їх до автоматизму. Симуляція дозволить студентам думати

спонтанно та активно, а не пасивно запам'ятовувати інформацію. У процесі симуляції можна створювати передбачуване навчальне середовище, яке дозволить проводити навчання в «реалістичних» умовах, у режимі реального часу.[1] Майбутні фармацевти навчаються в ситуаціях близьких до реалістичних, які можуть відображати реальні умови праці на робочому місці в аптечному закладі. Таким чином, у процесі симуляції студенти можуть продемонструвати свої навички та обговорити, що було не так, що можна поліпшити.

Висновок. Активне впровадження в навчальний процес різних форм стимуляційного навчання дає можливість об'єднати в єдиний ланцюг теоретичну підготовку та набуття практичних навичок, що у майбутньому надасть змогу фармацевту використовувати сформовані навички в реальній роботі та підвищувати ефективність їх засвоєння.

Література

1. Артьоменко В.В. Симуляційне навчання в медицині: міжнародний та вітчизняний досвід / В.В. Артьоменко // Одеський медичний журнал. – 2015. – № 6. – С. 67–74.
2. Гиренюк Ф.И. Симуляция и символ: вокруг Ж. Делеза / Ф.И. Гиренюк // Социологос постмодернизма. – Москва. – 1996.
3. Роль симуляційного навчання у підвищенні якості медичної допомоги / В.В. Артьоменко, С.С. Семченко, В.І. Осінцева, Л.І. Берлінська // Управління закладом охорони здоров'я. – 2014. – № 12. – С. 40–48.